

Asplan Viak AS
Postboks 2302

2302 HAMAR

Hamar, 18.10.2019

Deres ref:

Vår ref: Sak. nr. 19/7493 - 3
Saksbeh. Ove Holseng 62 54 45 09/994 77 312/Agnethe Jovall

Svar - Varsel om oppstart av planarbeid E6 Moelv-Roterud og høring av planprogram - Nye Veier AS - Ringsaker kommune – Kulturvern faglig uttalelse

Det vises til deres oversendelse av 03.09.19 vedrørende ovenfor nevnte sak. Svarfrist er satt til 18.10.19. Det presiseres at denne uttalelsen kun gjelder kulturvern faglige forhold. Det vil bli avgitt egen uttalelse med hensyn til planfaglige forhold.

Nyere tids kulturminner

I lista over 2.2. Regionale planer mangler gjeldende «Fylkesdelplan for kulturminner og Kulturmiljøer» vedtatt av Fylkestinget i 2005 der visjonen er å gjøre Hedmarks fortid til en levende og meningsfylt del av framtida. Planen skal styre kommunenes, fylkeskommunens og statens virksomhet som berører kulturminner i fylket.

Utover dette har Fylkesdirektøren ingen merknader knyttet til nyere tids kulturminner.

Automatisk fredete kulturminner

I forbindelse med planprosess med kommunedelplanen ble det foretatt kontrollregistrering av tidligere kjente automatisk fredete kulturminner i området. Det ble spesielt fokusert på det unike kulturmiljøet som består av gravrøyser fra bronsealderen. I tillegg ble det foretatt en slags grovregistrering/vurdering av deler av skogsområdet innenfor området gravrøysene ligger i.

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

Etter forespørsel fra tiltakshaver ble det videre foretatt noe arkeologisk registrering ved maskinell sjakting på øvre deler av jordet beliggende mellom eksisterende E6 og Mjøsa i 2016. Bakgrunnen for dette var at tiltakshaver ønsket å utvide planområdet. Det ble ikke påvist nye automatisk fredete kulturminner under disse registreringene. Nå berøres større områder som ligger nærmere Mjøsa og med større nærhet til de kjente bronsealderrøysene. Disse områdene anses å ha større funnpotensiale enn områdene beliggende lenger opp fra Mjøsa.

På grunnlag av ovennevnte er det nødvendig å foreta arkeologisk registrering innenfor planområdet for å oppfylle undersøkelsesplikten etter lov om kulturminner. Jamfør § 9 plikter den ansvarlige leder eller forvaltningsorgan ved planleggingen av større private eller offentlige tiltak etter lovens § 8, første ledd, å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte nevnt i lovens § 3, første ledd.

Planområdet ved Moelv omfatter utmarksområder, oppdyrkede områder og strandsone. Dette medfører behov for å benytte ulike registreringsmetoder innenfor de ulike områdene. I utmarksområdene vil det foretas visuell overflateregistrering. Ved funn av mulige menneskeskaptede strukturer kan det bli nødvendig å foreta noe ytterligere undersøkelser ved graving eller fjerning av torv for å avklare om det er kulturminner og i så fall funksjon og vernestatus. På dyrka mark vil det bli benyttet gravemaskin som graver prøvesjakter på om lag 4 m bredde hvor matjordlaget fjernes og eventuelle bevarte strukturer i undergrunnen avdekkes og dokumenteres. I områdene i- og nær strandsonen vil utvalgte områder basert på vurdering av funnpotensial bli registrert ved at det graves prøvestikk på ca 40 x 40 cm. Gravedybden varierer i forhold til hvor dypt steril grunn påtreffes. Massene vannsoldes og eventuelle funn tas ut av soldet. Denne metoden brukes hovedsakelig med tanke på lokalisering av boplasser/tilholdssteder fra steinalderen.

Registreringen kan bare utføres på bar og telefri mark. I denne saken er det en fordel om registreringsarbeidet kan utføres tidlig i feltsesongen, før vannet i Mjøsa stiger og før våronna. I det tidsrommet kan alle de tre registreringsmetodene benyttes i samme registreringsperiode og en vil kunne avklare kulturminnesituasjonen innenfor hele planområdet på Hedmark-siden. Alternativt kan utmarksområdene og strandsonen avklares til våren, mens avklaring av de oppdyrkede områdene avvendes til høsten etter innhøsting.

Etter lov om kulturminner § 9, 2. ledd har kulturminnemyndighetene frist på 3 måneder til å avgi uttalelse. Finner vedkommende myndighet at tiltaket berører automatisk fredete kulturminner på en måte som er nevnt i § 3 første ledd, har den rett til å kreve en frist på ytterligere 1 måned. Fristen kan forlenges av departementet (delegert Riksantikvaren). Så lenge fristene løper kan tiltaket ikke iverksettes.

I denne saken er det nødvendig med en forlengelse utover 3 måneder, grunnet vintersesongen. Det rettes derfor en forespørsel om godkjenning av forlengelse utover 3 måneder i saken. Dersom fylkeskommunen ikke mottar en egen henvendelse, anses forholdet som godtatt fra tiltakshavers side. Vil tiltakshaver derimot ikke godta en slik forlengelse, bes det om en skriftlig redegjørelse for dette. Fylkeskommunen må i så fall fremme en egen søknad til Riksantikvaren om godkjenning av forlengelsesfristen til en angitt dato.

I henhold til lov om kulturminner § 10 skal tiltakshaver selv dekke de utgifter kulturminnemyndighetene har i forbindelse med gjennomføringen av undersøkelsesplikten etter § 9. Riksantikvaren og Klima- og Miljødepartementet har utarbeidet retningslinjer for oppfyllelse av undersøkelsesplikten jf. kulturminneloven § 9. Det er også utarbeidet mal for budsjettering. Disse retningslinjene trådte i kraft 01.01.16. Spesifisert budsjettoverslag for den arkeologiske registreringen følger vedlagt. Endelige kostnader blir angitt i regnskap vedlagt vår uttalelse etter at registreringen og rapport for arbeidet er ferdigstilt.

Det opplyses om at planen ikke kan vedtas før fylkeskommunen har avgitt ny uttalelse på grunnlag av varslet kulturminneregistrering. Dersom det planlegges tiltak påbegynt før områdene er registrert eller endelig uttalelse foreligger, må fylkeskommunens saksbehandler kontaktes.

Fylkeskommunens kulturminneavdeling imøteser et snarlig svar fra tiltakshaver om godkjenning av vedlagte budsjett. Det understrekes at arkeologisk registrering ikke foretas før vedlagte budsjettoverslag er godkjent og returnert til fylkeskommunen i underskrevet stand eller at det foreligger skriftlig bekreftelse om godkjenning. Tiltakshaver må ta kontakt med kulturminneavdelingen i god tid før registreringen ønskes gjennomført, slik at vi kan planlegge registreringen i forhold til kapasitet. Eventuelle spørsmål i forbindelse med varslet arkeologisk registrering kan rettes til kulturminneavdelingens saksbehandler.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
ass. fylkessjef
Samferdsel, kulturminner og plan

Elisabeth Seip
kulturvernleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Vedlegg:

Budsjettoverlag for arkeologisk registrering

Kopi med vedlegg til:

Nye veier AS, Tangen 76, 4608 KRISTIANSAND S

Kopi til:

Stiftelsen Norsk Folkemuseum, avd. Norsk Maritimt Museum, Postboks 720 Skøyen, 0214
OSLO

Ringsaker kommune, 2381 BRUMUNDDAL

Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER